

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 570/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepelovou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti uzneseniam Okresného súdu Michalovce č. k. 25Cb/6/2021-130 z 8. apríla 2022 a č. k. 25Cb/6/2021-147 z 25. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 14, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a priznať jej náhradu trov konania.
2. Sťažovateľka zároveň žiada odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného uznesenia z 25. mája 2023, vydaného sudcom okresného súdu.
3. Uznesením Okresného súdu Prešov uverejneným v Obchodnom vestníku 3. marca 2022 bolo proti sťažovateľke začaté reštrukturalizačné konanie. Uverejnením ďalšieho uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022 došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky. Napokon uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022 došlo k schváleniu reštrukturalizačného plánu a ku skončeniu reštrukturalizácie.
4. Pred začatím reštrukturalizačného konania vystupovala sťažovateľka ako žalovaná v konaní o zaplatenie 480 eur s príslušenstvom vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 25 Cb 6/2021 (žalobkyňou bola obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] Okresný súd vo výroku II

rozsudku zo 16. septembra 2021 priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a o ich výške (236,35 eur) rozhodol vyšší súdny úradník napadnutým uznesením z 8. apríla 2022. Po začatí reštrukturalizácie (11. apríla 2022) podala sťažovateľka proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, v ktorej namietala priznanie odmeny za úkony predžalobná výzva a prevzatie a príprava zastúpenia. O sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 25. mája 2023 (po skončení reštrukturalizácie 23. decembra 2022). Uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenil tak, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalobkyni trovy konania v sume 192,53 eur. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením sudcu okresného súdu jej bola uložená povinnosť uhradiť trovy konania žalobkyni v *ex lege* zastavenom konaní. Z § 118 ods. 4 a § 156 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) pritom vyplýva, že v konaniach zastavených v dôsledku skončenia reštrukturalizácie nemožno rozhodovať ani o trovách konania a pokiaľ trovy konania vznikli veriteľovi do povolenia reštrukturalizácie (po tomto momente sa konanie prerušuje, trovy vzniknúť nemôžu), veriteľ si ich musí prihlásiť ako každú inú pohľadávku prihláškou. V prípade neuplatnenia trov konania prihláškou sa trovy konania voči dlžníkovi stali zverejným uznesením o potvrdení plánu nevymáhateľnými. Zmyslom a účelom reštrukturalizácie je okrem postupného kolektívneho uspokojenia veriteľov aj ozdravenie podniku a pokračovanie v podnikateľskej činnosti. Preto, ak by bolo možné aj po skončení reštrukturalizačného konania vydávať rozhodnutia o trovách konania, ktoré by tak aj po skončení ozdravného procesu nanovo začali ozdravený podnik zaťažovať neočakávanými výdavkami, celý proces reštrukturalizácie by tým bol zmarený.

6. Sťažovateľka v tejto súvislosti odkazuje na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 186/2021 z 13. júla 2021, podľa ktorého *„je možné akceptovať názor, že nárok na náhradu trov konania konštituovaný meritórnym súdnym rozhodnutím (čo sa týka základu) je možné prihlásiť do konkurzu aj bez existencie rozhodnutia o výške trov konania. To platí v prípade, ak nárok na náhradu trov konania vznikol pred tzv. rozhodujúcim dňom, čo znamená, že rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania nadobudlo právoplatnosť pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo bola poskytnutá ochrana pred veriteľmi...“*.

7. Sťažovateľka ďalej v ústavnej sťažnosti predkladá aj argumentáciu zakladajúcu vecnú nesprávnosť napadnutých uznesení o výške náhrady trov konania v rozsahu priznaných trov právneho zastúpenia za úkon predžalobná výzva (v rozpore s § 251 a § 156 Civilného sporového poriadku).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľka sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jej označených práv napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania, ako aj uznesením sudcu okresného súdu vydaným v *ex lege* zastavenom konaní (po skončení

reštrukturalizácie), ktorým bolo uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenené, pokiaľ ide o výšku tejto náhrady.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom:

10. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenia vyššieho súdneho úradníka, keďže ho už preskúmal na základe sťažnosti sťažovateľky okresný súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu jej základným právam. Z uvedeného dôvodu ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému uzneseniu vydanému sudcom:

11. Jednou z rovín subsidiarity v konaní pred ústavným súdom je to, aby ústavný súd mohol prebrať skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

12. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (napr. Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. Justičná revue, roč. 68, č. 3/2016, s. 248). Princíp subsidiarity však zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti a sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti. Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov (IV. ÚS 303/04). Ústavný súd má tak kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutého sťažovateľovi zlyhajú.

13. V prejednávanej veci ústavný súd zistil, že povolením reštrukturalizácie 11. apríla 2022, teda v čase medzi vydaním (8. apríla 2022) a doručením (27. apríla 2022) uznesenia vyššieho súdneho úradníka sťažovateľke, došlo k povoleniu reštrukturalizácie. To malo mať podľa sťažovateľky za následok, že namietané konanie sa podľa § 118 ods. 4 zákona o konkurze prerušilo. Sťažovateľka preto už v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka mohla namietať, že konanie je zo zákona prerušené. Zo sťažnosti, ktorá je prílohou ústavnej sťažnosti sťažovateľky, je zrejmé, že v nej namietala iba priznanie odmeny za úkony predžalobná výzva a prevzatie a príprava zastúpenia v rozpore s § 251 a § 156 Civilného sporového poriadku. Dokonca

ani po skončení reštrukturalizačného konania pred vydaním napadnutého uznesenia vydaného sudcom (25. mája 2023) okresnému súdu neoznámila, že reštrukturalizácia 23. decembra 2022 skončila, a teda podľa nej došlo k zastaveniu konania podľa § 156 zákona o konkurze.

14. Podľa ústavného súdu je preto táto námietka z dôvodu nevyčerpania možnosti uplatniť ju už v rámci riadneho opravného prostriedku z materiálneho hľadiska neprípustná. Sťažovateľka síce podala proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť (z formálneho hľadiska teda využila účinný prostriedok ochrany svojich práv), avšak z materiálneho hľadiska vzaté tak neurobila, keďže predmetnú námietku v podanej sťažnosti pred okresným súdom neuplatnila. Prvýkrát ju uviedla až v ústavnej sťažnosti. Pritom ani len netvrdí (tým menej preukazuje), že túto námietku v podanej sťažnosti ako riadnom opravnom prostriedku neuplatnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v dôsledku čoho ani neprichádza do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

15. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu nemohol vyhovieť ani návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu z 25. mája 2023 (výrok II tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu